

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Хангай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2026/008/-НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.Open.audit.mn
Архангай аймаг
2026 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141
Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn
Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860
Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn
Ахлах аудитор П.Цэцэгдулам
Цахим хаяг: Tsetsegdulamp@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	13
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	14
5.1 Албан шаардлага	14
6. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИД НЭГТГЭГДСЭН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ	15

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ААН	Аж ахуй нэгж

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2026.03.24 № 157
танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ХАНГАЙ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
М.ДАВААЦЭРЭН ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-т заасны дагуу Архангай аймгийн Хангай сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Архангай аймгийн Хангай сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.Үүнд:

1. Аудитаар орон нутгийн тусгай сантай холбоотой залруулагдаагүй 1 зөрчилтэй асуудлын материаллаг дүн 24,418.3 мянган төгрөг,
2. Санхүүгийн тайланд нэгтгэгдсэн ЗДТГ-ын залруулагдаагүй зөрчлийн материаллаг дүн нийт 16,633.1 мянган төгрөг, шинж чанарын хувьд материаллаг байна.

Эдгээр зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаараа буюу нийт дүнгээр санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын А/361 дүгээр тушаалаар баталсан "Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн

төлүүлэх, хяналт тавих журам"-ыг зөрчсөн, санхүүгийн тайлангийн эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд ЗДТГ, ИТХ, ОНХС, ХХС-ийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл, ЕБС, Хүүхдийн цэцэрлэг, ЭМТ, Соёлын төвийн тогтмол зардлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг нэгтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь орон нутгийн гүйцэтгэл засаглалын удирдлага, орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага, орон нутгийн төсөвт олгох орлогын шилжүүлэг, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих, соёл урлаг, ерөнхий боловсрол, эрүүл мэндийн бодлого удирдлага, сургуулийн өмнөх боловсрол гэсэн 8 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхээр 2,287,818.5 мянган төгрөг төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 1,942,751.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, 345,066.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Хангай сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн аймгийн Засаг даргатай байгуулсан хамтран ажиллах гэрээнд 15 үндсэн зорилтын хүрээнд 112 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

№	Дансны нэр, төрөл	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	1. ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	911,312.68	1,074,725.14
2	1.1.1 МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	601,111.67	739,000.62
3	1.1.3 АВЛАГА	238,245.72	268,349.66
4	1.1.5 БАРАА МАТЕРИАЛ	55,955.29	40,764.36
5	1.1.6 НӨӨЦИЙН БАРАА	16,000	26,610.5
6	1.2 ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,712,612.23	2,997,846.99
7	1.2.2 ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,712,612.23	2,997,846.99
8	1.2.2.02 Биет хөрөнгө	2,634,015.23	2,921,274.99
9	1.2.2.03 Биет бус хөрөнгө	78,597	76,572
10	1 НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН 3=1+2	3,623,924.91	4,072,572.13
11	2.1 НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	550	145,427.9
12	2.1.1 БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	550	145,427.9
13	2.1.1.03 Өглөг	550	145,427.9
14	2.2 ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,623,374.91	3,927,144.23
15	2.2.1 Засгийн газрын хувь оролцоо	3,623,374.91	3,927,144.23
16	2.2.1.01 Засгийн газрын оруулсан капитал	356,050.12	353,817.12
17	2.2.1.02 Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	0.0	2,233
18	2.2.1.08 Хуримтлагдсан үр дүн	3,201,306.85	3,505,076.17
19	2.2.1.09 Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	66,017.95	66,017.95
20	2 ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН 6=4+5	3,623,924.91	4,072,572.13

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

№	Дансны нэр, төрөл	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	1.1.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН	1,873,975.49	2,464,381.61
2	1.1.1.03 ТАТВАРЫН ОРЛОГО	532,061.85	534,179.1
3	1.1.1.03.1 Орлогын албан татвар	484,338.95	436,940.3
4	1.1.1.03.1.01 Хувь хүний орлогын албан татвар	484,239.95	473,459.29
5	1.1.1.03.1.02 Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.0	-36,793.99
6	1.1.1.03.1.03 Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	99.0	275.0
7	1.1.1.03.3 Хөрөнгийн албан татвар	21,336.72	58,591.24
8	1.1.1.03.8 Бусад татвар, төлбөр, хураамж	26,386.18	38,647.56
9	1.1.1.04 ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	183,101.83	1,930,202.51
10	1.1.1.04.3 Тусламжийн орлого	0.0	1,337,849.93
11	1.1.1.05 ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,158,811.82	0.0
12	1.1.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,279,445.95	1,876,072.4
13	1.1.2.01 УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,279,445.95	1,876,072.4
14	1.1.2.01.1 БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,245,054.18	1,820,118.22
15	1.1.2.01.1.01 Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	656,080.69	806,270.17
16	1.1.2.01.1.02 Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	80,567.01	97,318.3
17	1.1.2.01.1.03 Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	201,571.33	281,080.94
18	1.1.2.01.1.04 Хангамж, бараа материалын зардал	69,384.11	60,730.57
19	1.1.2.01.1.05 Нормативт зардал	0.0	267
20	1.1.2.01.1.06 Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,819.2	242,583.28
21	1.1.2.01.1.07 Томилолт, зочны зардал	25,779	31,530
22	1.1.2.01.1.08 Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,682.66	45,459.05
23	1.1.2.01.1.09 Бараа үйлчилгээний бусад зардал	133,170.17	254,878.92
24	1.1.2.01.3 ТАТААС	3,231	5,659.5
25	1.1.2.01.4 УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	31,160.76	50,294.68
26	1.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	594,529.55	588,309.22
27	1.2.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	323,288.29	290,278.79
28	1.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VII)=(IV)-(V)	-323,288.29	-290,278.79
29	1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(VII)	271,241.26	298,030.43

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

№	Дансны нэр, төрөл	2024 оны 12-р сарын 31	2025 оны 12-р сарын 31
1	1.1.1.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	1,818,655.6	2,191,366.57
2	1.1.1.1.03 ТАТВАРЫН ОРЛОГО	532,061.85	534,179.1
3	1.1.1.1.03.1 Орлогын албан татвар	484,338.95	436,940.3
4	1.1.1.1.03.1.02 Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.0	-36,793.99
5	1.1.1.1.03.1.03 Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	99	275
6	1.1.1.1.03.3 Хөрөнгийн албан татвар	21,336.72	58,591.24
7	1.1.1.1.03.8 Бусад татвар, төлбөр, хураамж	26,386.18	38,647.56
8	1.1.1.1.03.8.01 Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	16,924.19	24,985.21
9	1.1.1.1.03.8.02 Газрын төлбөр	270.36	765.85
10	1.1.1.1.03.8.03 Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	9,191.63	12,896.51
11	1.1.1.1.04 ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	127,781.94	1,657,187.46
12	1.1.1.1.04.1 Нийтлэг татварын бус орлого	127,781.94	115,694.79
13	1.1.1.1.04.3 Тусламжийн орлого	0.0	1,337,849.93
14	1.1.1.1.04.4 Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0.0	203,642.74
15	1.1.1.1.05 ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,158,811.82	0.0
16	1.1.1.2 НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,174,880.33	1,653,945.99
17	1.1.1.2.01 УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,174,880.33	1,653,945.99
18	1.1.1.2.01.1 БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,122,267.31	1,591,732.76
19	1.1.1.2.01.1.01 Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	656,080.69	806,270.16
20	1.1.1.2.01.1.02 Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	80,567.01	97,318.31
21	1.1.1.2.01.1.03 Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	206,757.33	262,940.53
22	1.1.1.2.01.1.04 Хангамж, бараа материалын зардал	41,552.69	49,054.3
23	1.1.1.2.01.1.06 Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,120.3	245,582.48
24	1.1.1.2.01.1.07 Томилолт, зочны зардал	25,779	27,160

Архангай аймгийн Хангай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

25	1.1.1.2.01.1.08 Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	45,422.98	44,123.16
26	1.1.1.2.01.1.09 Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,987.3	59,283.84
27	1.1.1.2.01.3 ТАТААС	5,822.56	5,979.6
28	1.1.1.2.01.4 УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	46,790.46	56,233.63
29	1.1.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	643,775.27	537,420.58
30	1.1.2.2 ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	343,688.94	299,531.63
31	1.1.2.2.01 ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	343,688.94	299,531.63
32	1.1.2.2.01.1 Дотоод эх үүсвэрээр	343,688.94	299,531.63
33	1.1.2 ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-343,688.94	-299,531.63
34	1.1.3.2 ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.0	100,000
35	1.1.3 САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	0.0	-100,000
36	1.1 НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	300,086.32	137,888.94
37	1.2 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	301,025.35	601,111.67
38	1 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	601,111.67	739,000.62

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

№	Дансны нэр, төрөл	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө /өмч
1	1.1.1.1.1.1 2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,352,133.65	3,352,133.65
2	1.1.1.1.1 Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,352,133.65	3,352,133.65
3	1.1.1.1.7 Тайлант үеийн үр дүн	271,241.26	271,241.26
4	1.1.1.1 2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,623,374.91	3,623,374.91
5	1.1.1 2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,623,374.91	3,623,374.91
6	1.1.2 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	5,738.89	5,738.89
7	1.1 Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,629,113.8	3,629,113.8
8	1.7 Тайлант үеийн үр дүн	298,030.43	298,030.43
9	1 2025 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	3,927,144.23	3,927,144.23

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Дансны код	Дансны нэр, төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	3.1.01.1 НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	561,171.0	649,873.9	3,022,459.8	17.7
11	3.1.01.1.1 Татварын орлого	449,171.0	534,179.1	(85,008.1)	118.9
110	3.1.01.1.1.1 Орлогын албан татвар	364,916.0	436,940.3	(72,024.3)	119.7
1100	3.1.01.1.1.1.1 Хувь хүний орлогын албан татвар	403,350.0	473,459.3	(70,109.3)	117.4
110001	3.1.01.1.1.1.1.01 Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	301,400.0	341,896.3	(40,496.3)	113.4
110002	3.1.01.1.1.1.1.02 Үйл ажиллагааны орлого	7,000.0	7,525.1	(525.1)	107.5
110003	3.1.01.1.1.1.1.03 Хөрөнгийн орлого	93,200.0	109,191.9	(15,991.9)	117.2
110004	3.1.01.1.1.1.1.04 Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,000.0	6,358.0	(5,358.0)	635.8
110008	3.1.01.1.1.1.1.07 Шууд бус орлого	750.0	8,488.0	(7,738.0)	1,131.7
1101	3.1.01.1.1.1.2 Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(38,500.0)	(36,794.0)	(1,706.0)	95.6
110101	3.1.01.1.1.1.2.01 Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(38,500.0)	(36,794.0)	(1,706.0)	95.6
110201	3.1.01.1.1.1.3.01 Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар	66.0	275.0	(209.0)	416.7
113	3.1.01.1.1.3 Хөрөнгийн албан татвар	56,378.6	58,591.2	(2,212.6)	103.9
113001	3.1.01.1.1.3.1 Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	636.0	4,536.5	(3,900.5)	713.3
113002	3.1.01.1.1.3.2 Бууны албан татвар	5,010.0	5,940.0	(930.0)	118.6
113004	3.1.01.1.1.3.4 Малд ногдуулах албан татвар	50,732.6	48,114.7	2,617.9	94.8
118	3.1.01.1.1.8 Бусад татвар, төлбөр, хураамж	27,876.4	38,647.6	(10,771.2)	138.6
1180	3.1.01.1.1.8.1 Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	17,114.7	24,985.2	(7,870.5)	146.0
118001	3.1.01.1.1.8.1.01 Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,795.5	2,332.8	462.7	83.4
118006	3.1.01.1.1.8.1.06 Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	-	170.0	(170.0)	-
118009	3.1.01.1.1.8.1.08 Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	14,319.2	22,482.4	(8,163.2)	157.0
1181	3.1.01.1.1.8.2 Газрын төлбөр	777.2	765.8	11.4	98.5
118101	3.1.01.1.1.8.2.01 Газрын төлбөр	277.2	355.8	(78.6)	128.4

Архангай аймгийн Хангай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

118102	3.1.01.1.1.8.2.02 худалдаа	Дуудлага	500.0	410.0	90.0	82.0
1182	3.1.01.1.1.8.3 нөөц ашигласны төлбөр	Байгалийн	9,984.5	12,896.5	(2,912.0)	129.2
118201	3.1.01.1.1.8.3.01 ашигласны төлбөр	Ойн нөөц	5,524.5	5,524.5	(0.0)	100.0
118202	3.1.01.1.1.8.3.02 нөөц ашигласны төлбөр	Ан амьтны	1,640.0	4,149.5	(2,509.5)	253.0
118203	3.1.01.1.1.8.3.03 рашааны нөөц ашигласны төлбөр	Ус,	1,000.0	1,400.0	(400.0)	140.0
118204	3.1.01.1.1.8.3.04 ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	Байгалийн	1,820.0	1,822.5	(2.5)	100.1
12	3.1.01.1.2 орлого	Татварын бус	112,000.0	115,694.8	3,107,467.9	3.6
120	3.1.01.1.2.1 татварын бус орлого	Нийтлэг	112,000.0	115,694.8	(3,694.8)	103.3
120003	3.1.01.1.2.1.3 орлого	Торгуулийн	500.0	2,515.0	(2,015.0)	503.0
120004	3.1.01.1.2.1.4 байгууллагын өөрийн орлого /үндсэн/	Төсөв	111,000.0	107,979.8	3,020.2	97.3
120009	3.1.01.1.2.1.9 орлого	Бусад орлого	500.0	5,200.0	(4,700.0)	1,040.0
II	3.1.01.2 ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	НИЙТ ЗАРЛАГА БА	2,287,818.5	1,942,751.6	345,066.9	84.9
21	3.1.01.2.1 орлого	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,889,321.0	1,653,286.2	236,034.8	87.5
210	3.1.01.2.1.1 орлого	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,819,778.5	1,597,920.9	221,857.6	87.8
2101	3.1.01.2.1.1.1 орлого	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	876,178.1	806,270.2	69,907.9	92.0
210101	3.1.01.2.1.1.1.01 орлого	Үндсэн цалин	762,885.6	490,608.3	272,277.3	64.3
210102	3.1.01.2.1.1.1.02 орлого	Нэмэгдэл	80,000.0	269,929.4	(189,929.4)	337.4
210103	3.1.01.2.1.1.1.03 орлого	Унаа	3,150.0	2,520.0	630.0	80.0
210104	3.1.01.2.1.1.1.04 орлого	Урамшуулал	6,142.5	21,270.1	(15,127.6)	346.3
210105	3.1.01.2.1.1.1.05 орлого	Гэрээт ажлын хөлс	24,000.0	21,942.3	2,057.7	91.4
2102	3.1.01.2.1.1.2 орлого	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	111,044.3	97,318.3	13,726.0	87.6
210201	3.1.01.2.1.1.2.01 орлого	Тэтгэврийн даатгал	76,018.7	66,853.5	9,165.2	87.9
210202	3.1.01.2.1.1.2.02 орлого	Тэтгэмжийн даатгал	8,756.5	7,623.6	1,132.9	87.1
210203	3.1.01.2.1.1.2.03 орлого	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,378.2	5,048.9	(670.7)	115.3
210204	3.1.01.2.1.1.2.04 орлого	Ажилгүйдлийн даатгал	4,378.2	3,343.2	1,035.0	76.4
210205	3.1.01.2.1.1.2.05 орлого	Эрүүл мэндийн даатгал	17,512.7	14,449.1	3,063.6	82.5
2103	3.1.01.2.1.1.3 орлого	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	280,100.0	262,940.5	17,159.5	93.9
210301	3.1.01.2.1.1.3.01 орлого	Гэрэл, цахилгаан	89,654.7	77,949.7	11,705.0	86.9
210302	3.1.01.2.1.1.3.02 орлого	Түлш, халаалт	176,445.3	176,681.7	(236.4)	100.1
210303	3.1.01.2.1.1.3.03 орлого	Цэвэр, бохир ус	14,000.0	8,309.1	5,690.9	59.4
2104	3.1.01.2.1.1.4 орлого	Хангамж, бараа материалын зардал	73,128.6	49,248.1	23,880.5	67.3

Архангай аймгийн Хангай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210401	3.1.01.2.1.1.4.01	Бичиг хэрэг	7,950.0	4,797.0	3,153.0	60.3
210402	3.1.01.2.1.1.4.02	Тээвэр, шатахуун	31,401.1	24,700.6	6,700.5	78.7
210403	3.1.01.2.1.1.4.03	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,299.6	10,591.4	2,708.2	79.6
210405	3.1.01.2.1.1.4.05	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	12,887.3	3,720.0	9,167.3	28.9
210406	3.1.01.2.1.1.4.06	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,590.6	5,439.1	2,151.5	71.7
2105	3.1.01.2.1.1.5	Нормативт зардал	5,000.0	-	5,000.0	-
210503	3.1.01.2.1.1.5.03	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,000.0	-	5,000.0	-
2106	3.1.01.2.1.1.6	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	265,683.4	254,880.0	10,803.4	95.9
210601	3.1.01.2.1.1.6.01	Багаж, техник, хэрэгсэл	17,000.0	13,332.6	3,667.4	78.4
210603	3.1.01.2.1.1.6.03	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,500.0	-	2,500.0	-
210604	3.1.01.2.1.1.6.04	Урсгал засвар	246,183.4	241,547.4	4,636.0	98.1
2107	3.1.01.2.1.1.7	Томилолт, зочны зардал	36,000.0	27,160.0	8,840.0	75.4
210702	3.1.01.2.1.1.7.02	Дотоод албан томилолт	36,000.0	27,160.0	8,840.0	75.4
2108	3.1.01.2.1.1.8	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	80,851.4	42,120.0	38,731.4	52.1
210801	3.1.01.2.1.1.8.01	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	77,581.4	40,654.9	36,926.6	52.4
210802	3.1.01.2.1.1.8.02	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	800.0	-	800.0	-
210804	3.1.01.2.1.1.8.04	Тээврийн хэрэгслийн татвар	700.0	677.6	22.4	96.8
210805	3.1.01.2.1.1.8.05	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	300.0	294.0	6.0	98.0
210806	3.1.01.2.1.1.8.06	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,400.0	423.6	976.4	30.3
210807	3.1.01.2.1.1.8.07	Газрын төлбөр	70.0	70.0	-	100.0
2109	3.1.01.2.1.1.9	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	91,792.7	57,983.8	33,808.9	63.2
210901	3.1.01.2.1.1.9.01	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	77,149.8	56,899.8	20,250.0	73.8
210902	3.1.01.2.1.1.9.02	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,642.9	1,084.0	13,558.9	7.4
212	3.1.01.2.1.3	ТАТААС	6,280.0	5,979.6	300.4	95.2
2122	3.1.01.2.1.3.2	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	6,280.0	5,979.6	300.4	95.2
212201	3.1.01.2.1.3.2.01	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	6,280.0	5,979.6	300.4	95.2
213	3.1.01.2.1.4	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	63,262.5	49,385.7	13,876.9	78.1
2131	3.1.01.2.1.4.1	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	11,392.5	7,170.1	4,222.5	62.9
213101	3.1.01.2.1.4.1.01	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	11,392.5	7,170.1	4,222.5	62.9
2132	3.1.01.2.1.4.2	Бусад урсгал шилжүүлэг	51,870.0	42,215.6	9,654.4	81.4
213205	3.1.01.2.1.4.2.04	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	25,740.0	25,740.0	-	100.0

Архангай аймгийн Хангай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213209	3.1.01.2.1.4.2.08 Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	26,130.0	16,475.6	9,654.4	63.1
22	3.1.01.2.2 ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	298,497.5	189,465.4	109,032.1	63.5
223001	3.1.01.2.2.4 Бусад хөрөнгө	298,497.5	189,465.4	109,032.1	63.5
23	3.1.01.2.3 ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	100,000.0	100,000.0	-	100.0
230001	3.1.01.2.3.1 Эргэж төлөгдөх зээл	100,000.0	100,000.0	-	100.0
8	3.1.01 ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН НИЙТ ТЭНЦЭЛ	1,384,515.2	(1,195,559.4)	2,580,074.6	(86.4)
9	3.1 АЛДАГДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	(1,384,515.2)	1,195,559.4	(2,580,074.6)	(86.4)
7	3 Харилцах болон хадгаламжийн дансны цэвэр өөрчлөлт	(1,384,515.2)	1,195,559.4	(2,580,074.6)	(86.4)
4	4 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	601,111.7	(601,111.7)	-
5	5 Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	739,000.6	(739,000.6)	-
610001	6.1.01 Төсвийн байгууллага	2.0	2.0	-	100.0
62	6.2 АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	29.0	29.0	-	100.0
620001	6.2.01 Удирдах ажилтан	11.0	11.0	-	100.0
620002	6.2.02 Гүйцэтгэх ажилтан	9.0	8.0	1.0	88.9
620003	6.2.03 Үйлчлэх ажилтан	7.0	8.0	(1.0)	114.3
620004	6.2.04 Гэрээт ажилтан	2.0	2.0	-	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ мянган төгрөгөөр /

Дансны код	Дансны нэр, төрөл	Тайлант он
1	НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	110,726.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	110,726.0
122	Тусламжийн орлого	110,726.0
1221	Хандив тусламж /дотоод/	110,726.0
12213	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	110,726.0
350014	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	110,726.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	103,878.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	7,531.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	7,531.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,076.2
210402	Тээвэр, шатахуун	1,006.2
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	70.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,152.1
210604	Урсгал засвар	3,152.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,003.1
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,003.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,300.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,300.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	96,346.6
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	96,346.6
221001	Их засвар	46,346.6
222001	Тоног төхөөрөмж	50,000.0
4	ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН НИЙТ ТЭНЦЭЛ	6,848.0
5	АЛДАГДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	(6,848.0)
6	Харилцах болон хадгаламжийн дансны цэвэр өөрчлөлт	(6,848.0)

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй бөгөөд орон нутгийн тусгай сантай холбоотой залруулагдаагүй 1 зөрчилтэй асуудлын материаллаг дүн 24,418.3 мянган төгрөг бөгөөд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 25,737.9 мянган төгрөгөөс бага байгаа хэдий ч санхүүгийн тайланд нэгтгэгдсэн ЗДТГ нь Хязгаарлалттай дүгнэлт авсан бөгөөд тэдгээрийн залруулагдаагүй зөрчил нь шинж чанарын хувьд материаллаг боловч өргөн тархаагүй байх тул **Хязгаарлалттай дүгнэлт** өглөө.

5.1 Албан шаардлага

5.1.1 Хоршоо хөгжүүлэх санд 6 зээлдэгчтэй холбоотой 24,418.3 мянган төгрөгийн чанаргүй зээлийн үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын А/361 дүгээр тушаалаар баталсан “Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам”-ын 3.4.11-д “Сангаас олгосон зээлийн эргэн төлөлтийн төлбөрийг зээлдэгч төлөхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга уг төлбөрийг төлүүлэх арга хэмжээг авч зээлийн дансанд төвлөрүүлнэ”, 10.1-д “Хяналтын зөвлөл нь зээлдэгчтэй байгуулсан зээлийн гэрээ, эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүү, алдангийг тухай бүр төлүүлж буйд хяналт тавина”, 11 дүгээр зүйлийн 11.3-т “Энэ журмыг зөрчсөн гэм буруутай этгээд санд учирсан хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцан барагдуулна” гэсэн заалтыг зөрчиж байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн чанаргүй зээлийн үлдэгдэлд үр дүнтэй арга хэмжээ авч, зээлийн эргэн төлөлтөд хяналт тавьж ажиллах.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИД НЭГТГЭГДСЭН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс:									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
здтг	7	55,238.9	1	300.0	6	54,868.6						
итх	4	5,467.2	1	370.3	3	5,167.2						
ХХС	2	65,895.2			2	65,895.2						
ЭМТ-тогтмол зардал/	1	6,576.0					1	6,576.0				
Дүн	14	133,177.3	2	670.3	11	125,931.0	1	6,576.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган

төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс			
			Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил						
ЗДТГ	1		1			
ИТХ	1		1			
Нийт дүн	2		2			